

Téerëe bíníyú unna won Pool bëy Kolos ra Kúnsëe

Yee daa unna bíní Pool bëy ílí janjii Kolos ra. Kolos nék, dī gin di ginna hom Aasi fa na wonuu Túrki woteh ra. Wëerëy biti nék Pool pëyídté nē. Epafaraas fa non bëewë bani wa na húmú ñéerúu légéy rē daa cëgídf janjaa daaha (1.7). Di fi Epafaraas, dī bëy Kolos (4.12). Pool hom kasaa, Epafaraas acce teefi ri biti lahte bëewí na nofuu bëy ílí janjii Kolos na yëeddu wë yii bokaay Uni Nebi Yéesú-Kiristaa, na dupinu wa baah yi wa. Wa húmú wonuu wa jaamiyoh malaaka, kaddee wa ñam ñamma aana a han hanna aana (2.16-21). Bi deef Pool húmú kasaa mínéh pay bëy Kolos na, dī yeeltee waa bíní unni yeh.

Filib unna, dī símpé Koope paay, na an waa won biti Kiristaa daa paa' bëeb sun : malaaka ya neh, kélfë yí wë neh (1.15-16). Di wonte wa bal biti wa moytoh affi wa, wa ham Uni Neba liilu wa ra híin. Di wonte biti wa koluute pesadi kíildë húmú homuu wa ra, wa henute mbínéef has Kiristaa na (3.5-10). Di wonte wa biti bal Kiristaa daa af janjaa, janjaa hente faani te daa ri kélfii bëy ílí janjaa (2.19).

Di wonte wa :

- yii lenke coono fa dey ri waarii Uni Neba ra (1.24-25),
- yii lenke bëeb yaali na, a yaal bëebi na (3.18-19),

- yii lenke koy boffi a yaafi na, a baap koohi na (3.20-21),

- a yii lenke ñaam kélfii ně, a kélfě ñaami na (3.22 nūi 4.1).

Běyí fi jañi téeríi bee bééḅ ay yúh bití Běyí fi non Kiristaa na hom laha' pes has.

Wodohi Pool Běy Kolos

¹⁻² Don fi Běewí Koope ya homu Kolos ra, don fi koy-yaayyee ke so' pokuu Kiristaa na ra, so' mi Pool, daa mi na wodoh ron. So' mi apootari Yéésú-Kiristaa ndah Koope daa faha' baaha. Timoote koy-yaafi yen na wodoh ron bal. Baap-Koo líhě rěn mal, on don jaamma !

Yee dagid Pool Běy Kolos ra

³ Fun na símú Koope faraah, dī fi Boffi Yéésú-Kiristaa Yíkíi yen, bití fun dagire ron

⁴ ndah fun keluute bití don gémúté Yéésú-Kiristaa te don fahuute Běewí Koope bééḅ.

⁵ Gémě gémú ron Yéésú-Kiristaa a faha'a fahuu ron Běewí Koope baa ra tikěh sun fi yee yaakaaru ron, Koope yefidte ron ri sun-Koo ra. Yee yaakaaru ron baa ra nék, don yúhúu rí bee liiluu ron Uni Neba daa Kaaf ka ra.

⁶ Uni Nebi baa hasla'te ǽldúně bééḅ d'úhídte njiriñ, te ri man daa nen ginon dala'te bisa keluu ron ban fi mali Koope, don yúhúté dee man mali baa kah-kah ra.

⁷ Epafaraas, koojee ke fun te bok a fun légéy baa ra daa yéedíd don baaha. Di súrgíi Yéésú-Kiristaa, bi pokohite díi na. Daa ri homid fun don na

⁸ te ri wonte fun dee fahuu ron bëewí Koope ndah Ruuh-Peseñ ra.

⁹ Yii baa daa tah, keluu fun yii baa níi a deh, fun dékúu dagiri ron te fun daguu biti Koope on don, don ñaañ níi tígí teem ñaañ, don lah nuf níi tígí teem lah nuf, yi kola' Ruuh-Peseñ na, nda don yúh níi lan yee faha' Koope ra.

¹⁰ Hen daa raa, don pes pesada faha' ri ra, don ñee yii neba' Yíkëe béeb : don dúhíd njiriñ don page yii hente wun béeb, don baatee yúh Koope don saye.

¹¹⁻¹² Don ay bedduu di yii mín díi hen béeb a doolii ndami Koope níi don mín múñ, don ham híin di iña béeb. Hen daa raa, don sím Baap-Koo a sos-keeñ, dí fa tah don mín non iñi wunna yefid dí bëewí filib niiña ra.

¹³ Di dúhídté yen ñúusë fúulté yen ya' Sey-taane, kúdté yen filib nguur ki Koy kee ke ri faha' ri níi faha' ra.

¹⁴ Di ñeya' Koy ki baa na tosse yen, baalte yen bakaadfi yen.

Kiristaa daa paa' bëewë béeb sun

¹⁵ Koy ki baa daa netli dí fi Koope fa ow mësëy tík íl rë.

Daa ri mëssí hen,
daa ri paa' iña saku ra béeb sun.

¹⁶ Koope ñeya' díi na sakke iña béeb,
yee sun-Koo neh,
yee feey fa neh,
yee ow na tík wë íl rë neh,
yee ow mínéh wëe tík íl rë neh,
nguurra neh,

yii íliffé ow neh,
mbínéeffë sun lahu sañ-sañ ra neh,
kélfë yí wë neh.

Koope ñeya' dñi na sakke iña béeß,
te iña béeß homid' dñi.

¹⁷ Daa ri déß iña béeß,
daa ri tah iña béeß caṇ.

¹⁸ Daa ri afa, jaṇaa hente faana,
daa ri dalaana,
daa ri bëe' déßpí koloh búudé te húllëy ta' ra,
nda ri hen bëe' këllëh béeß rë.

¹⁹ Neba' Koope neboo, yii hom dñi na béeß
hompe Koohi na.

²⁰ Koope ñeya' ñif ma yúf Koohi sun fi kurwaha
ra,

yugusa'te hanndal ki bani iña sak dñi ra béeß :
yee sun-Koo neh,
yee feey fa neh,
jaamma lahte hanndal ki bani wa.

²¹ Don fi bëy Kolos, filoon, don húmú wuluute
Koope. Don húmú kaa'oh yi Koope ndah níß bos
a pagad' bos,

²² ndaa leegi Koope ñeya'te húlë húl Koohi ra,
dñi fi Koy ka bo' fi faani ñee mok ra, yugusa'te
hanndal ki don a dñi. Hen dñaa raa, yiin nay ron
cégirú fii dñi fi Koope ra, deefa don hen bëewí
ladute, don lëhíh síkkë, don lëhíh yii wonun sun
fon. ²³ Baa nék, wadti deefa don ham ngémë
híin, dñi yípëh gín fliß fon, don banti wuloh
yaakaara gapuu fliß Uni Neba keluu ron ra. Uni
Nebi baa waariyute ëldúnë béeß te so' mi Pool,
mi waariya' ri.

Yee tah Pool koloh ra

²⁴ Tígë homa' mi bee ra nék, keeñ so' sosse coono fa dey mi af don ra. Nagajek, bo' fi faan so' deyce coono nda mi mitsid' yee tas coono fa dey Kiristaa ndah faanee ke ri daa bëy ílí jaŋaa ra.

²⁵ So' mi homid' jaŋaa ti di naha' so' Koope paŋi nen bitih : mi waare ron Un Koope níi mīt sèk.

²⁶ Uni baa daa yee húmú níb dí te ow húmú yéeh rí rë. Di húmú maañcee rii dap bëy jamanu yee filoon, ndaa leegi dí teeŋpe ri bëewí.

²⁷ Di húmú faha' teeŋi wa biti yee húmú níb dí te ow húmú yéeh rí baa ra gaante gaani yúukké tiŋ te ay njiriñ bëewë yëwúf neh ra bééŋ. Yii baaha daa ri beh : Kiristaa ee filiŋ fon, baa daa teeŋa' biti don ay non ndami Koope.

²⁸ Fun fi yee nék, fun waariyu bëewë bééŋ Kiristaa fi baaha. Fun líkínúu ow fi ow bééŋ, fun yëedíd wë a nufa on fun Koope ra bééŋ, nda wa fa nonu Yéesú-Kiristaa na ra bééŋ maan ngémë.

²⁹ Yii baa daa tah mi na légéy, mi na paŋ bééŋ a doolaa kola' Kiristaa na paŋ yin gaan soo na ra.

2

¹ Don fi bëy Kolos, mi faha' biti don yúh dee misika' légéyë në légéyíd mi doni bëy Lawodise a bëewí caakki kayyi mësúy sée tík íl rë.

² Yaaha bééŋ faha'i biti don lah doole, don fahanta' hanndal kon ndín don hen yínë, te don lah nuf níi lah. Hen daa raa, don yúh yee húmú níb Koope te ow húmú yéeh rí rë, don ham na híin ndín, Koope líh rën mal. Yii baaha nék, daa Kiristaa a faanaŋ fi,

³ dī fa ñaañ a lah nuf teem dīi na, te daa wa alal ma ñapoh dīi na ra.

⁴ Don ot mi won yīi baa nda ow ñan ron nofa' ndah neß búk.

⁵ Yúhí bití mi wulohte ron, ndaa keeñ so' béeb ee ron na te sosse tílédën a ñee gémúu ron Kiristaa, ñon habute na híin ñë.

Pesa' ti bëyí non Kiristaa na nen

⁶ Don tahuy bití Yéésú-Kiristaa daa Yíkíi ron woo ? Kon pésíi bití ñon nonu dīi na,

⁷ ñon hen na gín, peson maane saye, ngémë yëeddú ron ra ñaatee híin, te ñon sím Koope níi tígí teem sím.

⁸ Kélíi affon toñeh ow nofa' ron a won neß, yí nuf ow kep daa na níß wë te kaah ínín waa na ra. Wa wonni kolaay Kiristaa na, wa tíkëh sun ñaah ow a sun fi doole ya ëldúnë.

⁹ Ngënë síkíríi wonni yah, ndah dī fi Kiristaa fa ac hente ow ra, yíi hom Koope na béeb ee dīi na,

¹⁰ te ñon fi yah, ñon maanute kek ti Kiristaa nen, dī fa paa' béeb sun ña : mbínéeffë sun lahu sañ-sañ ra neh, kélfë yí wë neh.

¹¹ Nona nonu ron Kiristaa na ra tahte ñon lecuute lecohi henay lec bo' faan kut, ñon lecuu lecoha ya' ow pagay ri ra. Don lecuu lecoha kola' Kiristaa na, nís nufa na ñek ron bakaad ña.

¹² Nagajek, bëtsë bëtsú ñon ña daa ri bití ñon húlúté a Kiristaa ñon hacute a ri, ñon kèllúté búudé ñal a ri ndah gémë gémú ron doolaa kèllë' rí Koope búudé rë.

¹³ Fíloon, ñon húmú bëewí húlúté íllí Koope ndah tooññon a di bití ñon húmú lecuuy, ndaa

leegi dī onte ron đon nonute Kiristaa na, đon nimilute đon na pesu, dī baalte yen tooññi yen béeb.

¹⁴ Filoon, yen húmú daanute ndah bakaadđi yen, ndaa dī bebpe téerëe húmú bíníyú bakaadđi yen đa, daayce ri kurwaha a Kiristaa, baa lússé dah.

¹⁵ Daaha, dī kéenídté nguur ki mbíneeffë sun lahu sañ-sañ ra a kélfë yí wë, ñéyídté wë fíi bëewë béeb, na fas wa ti bëewí habu ñaam nen, ndah ndama laha' Kiristaa ra.

¹⁶ Kon, ow banay ron heef di iña na ñamu ron mbée yee na hanu ron ra. Ow banay ron heef bal di tíkëyë tíkúy ron bissi Feetti gaanna a feedi púlëení céyín fë a bisa na hílsúu yëwúddë affon đa.

¹⁷ Yaa béeb húmú teeɓa' yee nay lahe ra ; te yee lah te daa kah-kah fa ra, dī Kiristaa.

¹⁸ Ngënë yéđđí bëewë na hawsuu faanni wa cépíré affi wa te deefa laheh keeññi wa ra heef ron, wa fi yaa na jaamiyuu malaaka ya ra ! Wa lukuu fonko iña na olu wa filiɓ heey đa. Wa níbbúu iñi ëldúnë kep, te níbbée ké wë yaa beka' wa gaan-gaanloh pëtíh.

¹⁹ Wa pokuuy Kiristaa na, dī fa hen af jaɗaa, jaɗaa hente faani ra. Añcaɗ, Kiristaa daa mëgínë' bëy ílí jaɗaa béeb wa henute yínë ti di mëgínë' pukki cërrë faan ow béeb henute yínë nen, na pesil wa, wa na ood na saaɗ ti di paga' ri Koope nen.

²⁰ Don húlúté a Kiristaa đon takuute a doole ya ëldúnë rëe kay, kon yi tah đon na pesuu ti bëewí lísúu non bëy ëldúnë nen ? Yi tah đon na

tahu baah yi won biti

²¹ don banti ham yii man nanam ya' yon, don banti ñam yii man nanam, mbée don banti leñ yii man nanam ?

²² Iñyaa béeb won sun fi iñi yénké biti bëewë woce waa na rek dúmpé. Te baah yi yaaha ow kep daa sak wa, yëeddë'té wë.

²³ Iña poku wa yaa ra húmú habuu yii sampee ñaañ naam, ndah wa won sun fi di nay jaamiyee ow Koope, di nay cépíree ow afi, a di nay rii hawsee faani. Ndaa fu olsoh níi olsoh raa, wa lahay njiriñ dalaa ndah wa mínéh habra' ow níi bëe' ham afi fah pes-neb.

3

¹ Don kèlluté búudé a Kiristaa raa kay, kon sèemí iñi ín sun-Koo fa hom Kiristaa, tookke hëbís Koope, hompe ya'i ñamaa fi ra.

² Tíkí nuffon iñin sun-Koo don banti tík nuffon iñi feey fa,

³ ndah don ñeyute kúl kě a Kiristaa, te pesi hasa lahu ron a ri ra ín dapohte Koope na ra.

⁴ Kiristaa daa pesi baaha te yiin nay rii feeñiyee ra, don bal, don ay feeñiyoh a ri, don bok ndami.

Pesadi kíildë a pesadi hasa

⁵ Hécí nun don soñ na yii hente iñi ëldúnë don na, maanam yii tappe njaaliyoh béeb a yii bosi manna d'ah, dohaan pëtíh, fah pes-neb a bos-íl, ndah bos-íl a yúulëh ala yínë kep.

⁶ Mani iñyaa daa na tah Koope kéeníf neebi sun fi bëewë nē ñéyíh woni ra.

⁷ Don húmú pesuu daaha filoon na húmú ñeerúu ron a bëewë në ñéyíh wonni yaa ra.

⁸ Leegi nék, súugíi ñnyee béeb : haayla' faan, yooɓ haayloh, ɓos, sola' a wonaɗ búgëlëm.

⁹ Ngënë wënëntíi won fel hanndal kon, ndah don koluute pesadi kíildë húmú homuu ron ra,

¹⁰ don henute mbíneef has. Koope daa on don dī, nda don baatti hen mbíneef has don saye don mannee a ri. Don ay lukee yúhë' Koope daaha.

¹¹ Kon leegi, lahlay biti yee yëwúɗ yee yëwúɗ neh, lahlay biti yee lecuute yee lecuuy, lahlay biti yee doha-ndéemmi yúunúuté yee yi yúunúuy, lahlay biti yee ñaam yee daa lahuu affi wa. Yee lah ra daa ri bitih : Kiristaa daa béeb te daa ri bëewë në béeb.

¹² Koope tanisse ron nda ron non bëewí te ri faha'te ron raa kay, kon pésií naa'-keñ a baah, don cépíɗ affon, don sos, don mín múñ.

¹³ Lah múñëlëntíi hanndal kon ; ow lah yii misik dī moroomi na raa, lah baala ri. Lah bëelëntíi hanndal kon ti di baala' ron Yíkëe nen.

¹⁴ Di filiɓ yaa béeb nék, lah fëhëntíi. Baa daa luk naa lah solo, te daa ri nay tahe don hen yínë don híin në gíj.

¹⁵ Jaammaa kola' Kiristaa na ra kúnsë keññon bedda' níbbën, ndah Koope dëek rën pesa'i jaammii baaha hanndal kon, don hen yínë. Lah dékíi símí Koope faraah.

¹⁶ Un Kiristaa dékë don na a maanaa laha' ri ra béeb : don yëeddëntë', don líkínëntë' hanndal kon a nufa lahuu ron ra béeb, don yeek Koope. Béyí keññon béeb don sím rí, don yeekid' dī yeekaa yi ay kañuu Koope yi mín wëe hen béeb,

a yeekaa yi kola' Ruuh-Pesen na.

¹⁷ Yii paŋ don béeb, yaha yii ay wonu wono mbée yii ay pagu pago béeb, pégíí rí tii Yéesú-Yíkée, don ñeya' dñi na don sim Baap-Koo.

Di wadti pesuun bëewí Kiristaa hanndal ki wa

¹⁸ Don fi belebba, lah ëní yaallon cér ! Baa daa wad don fa nonu Yíkée në rë.

¹⁹ Don fi yaalla, fëhíi belebbon, don banti haayloh sun fi wa !

²⁰ Don fi koyya, lah ñéyí woni baappon a yaayyon di yii mín dñi hen béeb ! Baa daa yee faha' Yíkée rë.

²¹ Don fi baappa, ngënë mëklí koyyon toñeh affi wa ay kúnée !

²² Don fi ñaamma, lah ñéyí woni kélfë yée ké ron feey fi beh di yii mín dñi hen béeb ! Ngënë pégíí rí illí wë kut don saame biti wa laas ron, pégíí rí a keeñi lante ndah neeha neehu ron Yíkée rë.

²³ Légéyí mín don yeru béeb, lah béyí keeññon don paŋ dñi ti biti don légéyírú Yíkée nen, ndaa biti don légéyírú ow neh.

²⁴ Don yúhuté biti Yíkée ay ron waaf, don liil iñi wunna yefid dñi bëewí rë. Kélfíi kah-kah fa don na légéyírú rí rë, daa Kiristaa.

²⁵ Bëyí paŋ bos nék, ay ot a ílí ndah Koope téydë' bëewë béeb tígë yínë.

4

¹ Don fa ñaamma homu ya' yon ña, lah kúrí wë kúrí júbpé te tíkëhté waal, don nersëh biti don bal, don lahute Kélfë ín sun-Koo.

Iña líkín Pool bëy Kolos ra

² Lah dékii ðaŋ Koope faraah te ðon yahti rii ðaŋ raa, tiki nuffon yee na pagu ron ra te ðon sím dí.

³ Lah dëgírí fun bal nda Koope kúnsíð fun waali nay fun waariyee Uni, fun waare yee húmú níð dí te ow húmú yéeh rí te leŋ Kiristaa na ra. Te waarii baa daa tah mi téyú kasu ðeh.

⁴ Kon, dëgírí sè' nda mi mín waare yii baaha níi lan affi bëewë, ti di wara' mi ri paŋ nen.

⁵ Lah yúhí ðee nay ron pesee a bëewë gé múy Kiristaa ra. Wahtii lahuun ðon ílí paguun ðon dí bééð, lah séedéyírí Yéesú-Kiristaa di wonaððon a pagaððon.

⁶ Lah wëníi a woni neðpe te lahte miraa nda ðon yúh ðee nay ron lofee bëyí meel ðon yin bééð.

⁷ Koy-yaafi yen Tísík, bee fahuu yen níi faha', yení boku légéyírí Yíkëe te pokohte na ra, ay ron won yii homa' mi bééð.

⁸ Daa mi paŋ dí pëtíh mi yeñce ri ðon na nda ri teeb ðon yee homuu fun ða, dí yëellíð keeññon.

⁹ Bani koy-yaafi yen Onesime[☆] fa pokoh Kiristaa na ra, bee faha' mi níi faha' te ri koy ki ginon ða, daa ñéerúu. Wa ay ron won iña lah dee ra bééð.

¹⁰ Aristarka fa téyú kasaa a so' ra, na wodoh ron bani Marka, koy-yaafi Barnabaas. Marka ac ðon na raa nék, lah téertíyíi rí wun ti di húmú wonuu ri nen.

[☆] 4:9 4.9 Saame Filemoo

¹¹ Yéésú* fě nē wonuu Yústús dē na wodoh ron bal. Tígē hom mi bee ra, wa fi éeyē yí yaa kut di koy-yaayya filiḅ ngémē henu yēwúf dē, daa boku a so', fun na légéyírú Nguur ki Koope. Wa soslute keeñ so'.

¹² Epafaraas fa koy ki ginon ḁa bal, na wodoh ron. Di fi súrgée ké Yéésú-Kiristaa bah, na koleeh ḁagiri ron, te ḁi hom núhē' rí keeñi nda ḁon ḁaatti ham híin, ḁon maan ngémē te ḁon cañ pañi yii faha' Koope di yii mín ḁíi hen béeḁ.

¹³ Mi mín ḁíi seedeyiḁf biti ḁi déké' mok faraaḁ ḁoni bēy Lawodise na, a bēy Hiyerapolis na.

¹⁴ Lúkkē payoha, ḁi fi kooji yen, ḁani Demaas na woduu ron.

¹⁵ Lah wēddí sē' koy-yaayya filiḅ ngémē homu Lawodise ra, ḁon wodiid so' Nimfaa a bēy ílí jaṇaa na ḁaguu Koope faami ra.

¹⁶ Unni yee nék, lah jēñíyí wē, ḁon woc raa, ḁon kom wa bēy ílí jañii Lawodise, wa bal wa jañi wa. Don bal, lah jēñíyí unna nay dúhée Lawodise, bíní mí wē rē.

¹⁷ Lah wēní Arkipe biti ḁi yeru légéyí ay légéyírú Yíkēe. Kon, lah ri paga ri níi lús koket.

¹⁸ Wodohi beh, so' mi Pool daa mi bíní rí a ya' so'.

Ngēnē hēlí biti mee kasu !

Koope líhē rēn mal !

* **4:11 4.11** Yéésú fě na wonuu dee ra ḁi Yéésú-Kiristaa neh.

Séréel Ndút: Unni Koope

Ndut: Séréel Ndút: Unni Koope (New Testament+)

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ndut)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 16 May 2025 from source
files dated 16 May 2025

a3a1238b-9393-5875-a4c5-1d3f38537bfe